

Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός (Φιλοθείτης)

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

Δι-δα-χές-θαύ-μα-τα-προ-φη-τεΐ-ες

(άφηγηματική σύνθεση)

π. Δημητρίου Μπόκου

Ἡ μι-κρὴ συ-νο-δεί-α βά-δι-ζε μὲ κό-πο στὸν κα-κο-τρά-χα-λο ἀ-νή-φο-ρο γιὰ τὸ μι-κρὸ χω-ριό, ποὺ φώ-λια-ζε σὰν ἀ-ε-το-φω-λιὰ στὴν ἀ-πό-με-ρη πλα-γιὰ τοῦ βου-νοῦ. Ὁ λι-γνὸς κα-λό-γε-ρος ποὺ πή-γαι-νε μπρο-στά, ἄ-πλω-νε τὸ βλέμ-μα του στὶς γνώ-ρι-μες ψη-λὲς κορ-φές, στὰ κο-φτε-ρὰ φα-ράγ-για, στὰ κα-τα-πρά-σι-να ἔ-λα-τα, κι ἀ-να-θυ-μό-ταν πε-ρα-σμέ-να χρό-νια καὶ και-ρούς. Τό-τε ποὺ νε-α-ρὸς ἀ-κό-μη, γε-μά-τος ὄ-νει-ρα καὶ φλό-γα, πε-ρι-δι-ά-βαι-νε τὰ μέ-ρη αὐ-τὰ καὶ μά-ζευ-ε τὰ Ἑλ-λη-νό-που-λα, μὰ καὶ τοὺς με-γά-λους, νὰ τοὺς δι-δά-ξει τὰ πρῶ-τα γράμ-μα-τα. Νὰ τοὺς μά-θει τὴν ἱ-στο-ρί-α τους καὶ τὴν κα-τα-γω-γὴ τους. Νὰ ξέ-ρουν τὴ ρί-ζα τους, ὅ-τι κρα-τά-ει ἀ-πὸ τὸν Λε-ω-νί-δα καὶ τὸν

Με-γα-λέ-ξαν-δρο. Νὰ ξα-να-θυ-μη-θοῦν τὸν μαρ-μα-ρω-μέ-νο βα-σι-λιά τους. Πὸν πε-ρι-μέ-νει νὰ ξυ-πνή-σει καί, πάλι μὲ χρό-νια μὲ και-ρούς, νὰ ξα-ναμ-πεῖ στὴν Πό-λη θρι-αμ-βευ-τής.

Καὶ νὰ πὸν τώ-ρα, μὲ ἄ-σπρα τὰ μαλ-λιὰ κι ὠ-ρι-μα-σμέ-νη πιὰ ψυ-χή, ξα-να-γυρ-νοῦ-σε γιὰ νὰ συ-νε-χί-σει τὸ ἔρ-γο του.

Ἦ-ταν ὁ γεν-νη-μέ-νος στὸ Με-γά-λο Δέν-δρο τῆς Αἰ-τω-λί-ας ἀ-γι-ο-ρεί-της ἰ-ε-ρο-μό-να-χος Κο-σμάς ὁ Αἰ-τω-λός, ἀ-να-γνω-ρι-σμέ-νος ἄ-γιος στὴ συ-νεί-δη-ση ὄ-λων πο-λὺ πρὶν πε-θά-νει μαρ-τυ-ρι-κὰ στὴ Βό-ρειο Ἡ-πει-ρο, τὸ 1779.

Στὸ μι-κρὸ χω-ριὸ εἶ-χαν μα-ζευ-τεῖ ὄ-λοι καὶ τὸν πε-ρί-με-ναν. Ὁ ἄ-γιος ἔ-φτα-σε κον-τα-να-σαί-νον-τας κι ὄ-λοι ἔ-τρε-ξαν νὰ πά-ρουν τὴν εὐ-λο-γί-α του, φι-λών-τας τ' ἀ-γι-α-σμέ-νο του χέ-ρι. Δι-ψα-σμέ-νος ἀ-π' τὴν πε-ζο-πο-ρί-α ζή-τη-σε λί-γο νε-ρὸ νὰ δρο-σι-στεῖ. Ἐ-κεῖ κον-τὰ ἦ-ταν ἔ-να ξε-ρο-πή-γα-δο.

- Εἶ-ναι στε-γνό, ἄ-γι-ε! τοῦ εἶ-παν.

Μὰ ὠ-στό-σο με-ρι-κοὶ κά-νον-τας ὑ-πα-κο-ῆ ἔ-τρε-ξαν, ἔ-βγα-λαν ἀ-π' τὸν πά-το του λί-γο νε-ρὸ γε-μά-το λά-σπη καὶ χῶ-μα καὶ τοῦ τὸ πρό-σφε-ραν. Ὁ ἄ-γιος δο-κί-μα-σε λί-γο καὶ ση-κώ-νον-τας τὸ κου-ρα-σμέ-νο του χέ-ρι εὐ-λό-γη-σε τὸ ξε-ρο-πή-γα-δο γιὰ τὴν ἐ-λά-χι-στη ἐ-κεί-νη δρο-σιὰ πὸν τοῦ ἔ-δω-σε. Ἀ-μέ-σως ἀ-νά-βλυ-σε νε-ρὸ κα-θα-ρὸ καὶ ἄ-φθο-νο. Καὶ ἀ-πὸ τό-τε, χει-μῶ-να-κα-λο-καί-ρι, τὸ πη-γά-δι ἦ-ταν πάν-το-τε γε-μά-το.

Ὁ ἄ-γιος ἔμ-πη-ξε ἔ-να με-γά-λο ξύ-λι-νο σταυ-ρὸ στὸ χῶ-μα, ἀ-νέ-βη-κε σ' ἔ-να σκα-μνὶ κι εὐ-λό-γη-σε τὰ τέσ-σε-ρα ση-μεῖ-α τοῦ ὀ-ρί-ζον-τα. Ὑ-στε-ρα ἄρ-χι-σε νὰ τοὺς μι-λά-ει.

- Ἐ-γώ, ἀ-δελ-φοί μου, πὸν ἀ-ξι-ώ-θη-κα ἀ-πὸ τὴν εὐ-σπλα-χνί-α τοῦ Χρι-στοῦ κι ἐ-στά-θη-κα σ' αὐ-τὸν τὸν ἄ-γιο τό-πο, ἐ-ξέ-τα-σα πρῶ-τα γιὰ σᾶς καὶ ἔ-μα-θα, πὸς μὲ τὴ χά-ρη τοῦ Κυ-ρί-ου μας Ἰ-η-σοῦ Χρι-στοῦ καὶ Θε-οῦ, εἶ-στε εὐ-σε-βεῖς Ὁρ-θό-δο-ξοι Χρι-στι-α-νοί, τέ-κνα καὶ θυ-γα-τέ-ρες τοῦ Χρι-στοῦ μας. Καὶ ὄ-χι μόν-ο δὲν εἶ-μαι ἄ-ξιος νὰ σᾶς δι-δά-ξω, ἀλ-λὰ μή-τε τὰ πο-δά-ρια σας νὰ φι-λή-σω. Δι-ό-τι ὁ κα-θέ-νας ἀ-πὸ σᾶς εἶ-ναι τι-μι-ώ-τε-ρος ἀ-π' ὄ-λον τὸν κό-σμο. Κι ἐ-γώ, ἀ-δελ-φοί μου, εἶ-μαι ἄν-θρω-πος ἀ-μαρ-τω-λός, χει-ρό-τε-ρος ἀ-πὸ ὄ-λους.

Εἶ-μαι ὄ-μως δοῦ-λος τοῦ Ἰ-η-σοῦ Χρι-στοῦ. Ὅ-χι πὸς εἶ-μαι ἄ-ξιος νὰ εἶ-μαι δοῦ-λος τοῦ Χρι-στοῦ, ἀλ-λ' ὁ Χρι-στός μου μὲ κα-τα-δέ-χε-ται ἀ-πὸ τὴν εὐ-σπλα-χνί-α του.

Τὸν Χρι-στό μας λοι-πόν, ἀ-δελ-φοί μου, πι-στεύ-ω, δο-ξά-ζω καὶ προ-σκυ-νῶ. Τὸν Χρι-στό μας πα-ρα-κα-λῶ νὰ μὲ ἀ-ξι-ώ-σει νὰ χύ-σω κι ἐ-γὼ τὸ αἷ-μα μου γιὰ τὴν ἀ-γά-πη του, κα-θὼς τὸ ἔ-χου-σε καὶ Ἰ-κεῖ-νος γιὰ τὴν ἀ-γά-πη μου.

Ἄν ἴ-σως καὶ ἦ-ταν δυ-να-τὸν νὰ ἀ-νε-βῶ στὸν οὐ-ρα-νό, νὰ φω-νά-ξω μιὰ φω-νὴ με-γά-λη, νὰ κη-ρύ-ξω σὲ ὅ-λον τὸν κό-σμο πῶς μό-νο ὁ Χρι-στός μας εἶ-ναι Υἱ-ὸς καὶ Λό-γος τοῦ Θε-οῦ καὶ Θε-ὸς ἀ-λη-θι-νὸς καὶ ζω-ὴ τῶν πάν-των, θὰ τὸ ἔ-κα-μνα. Μὰ ἐ-πει-δὴ δὲν δύ-να-μαι νὰ πρά-ξω ἐ-κεῖ-νο τὸ μέ-γα, κά-μνω τοῦ-το τὸ μι-κρό, καὶ περ-πα-τῶ ἀ-πὸ τό-πο σὲ τό-πο καὶ δι-δά-σκω τοὺς ἀ-δελ-φούς μου τὸ κα-τὰ δύ-να-μη, ὅ-χι ὡς δι-δά-σκα-λος, ἀλ-λὰ ὡς ἀ-δελ-φός. Δι-δά-σκα-λος μό-νο ὁ Χρι-στός μας εἶ-ναι.

Ἄ-να-χω-ρῶν-τας ἀ-πὸ τὴν πα-τρι-δα μου πρὸ πε-νήν-τα ἐ-τῶν, ἐ-περ-πά-τη-σα τό-πους πολ-λούς, κά-στρα, χῶ-ρες καὶ χω-ριὰ καὶ μά-λι-στα στὴν Κων-σταν-τι-νού-πο-λη. Καὶ πε-ρισ-σό-τε-ρο ἐ-κά-θη-σα στὸ Ἄ-γιον Ὅ-ρος, δε-κα-ε-πτὰ χρό-νους, καὶ ἔ-κλαι-γα διὰ τὶς ἀ-μαρ-τί-ες μου.

Με-λε-τῶν-τας τὸ ἅ-γιο Εὐ-αγ-γέ-λιο βρῆ-κα μέ-σα πολ-λὰ νο-ή-μα-τα, τὰ ὁ-ποῖ-α εἶ-ναι ὅ-λα μαρ-γα-ρι-τά-ρια, πλοῦ-τος, ζω-ὴ αἰ-ώ-νια. Σι-μὰ στὰ ἄλ-λα βρῆ-κα καὶ τοῦ-τον τὸν λό-γο ὅ-που λέ-γει ὁ Χρι-στός μας: πῶς δὲν πρέ-πει κα-νέ-νας Χρι-στι-ανὸς νὰ φρον-τί-ζει γιὰ τὸν ἐ-αυ-τό του μό-νο πῶς νὰ σω-θεῖ, ἀλ-λὰ νὰ φρον-τί-ζει καὶ γιὰ τοὺς ἀ-δελ-φούς του νὰ μὴ κο-λα-σθοῦν. Ἄ-κού-ον-τας κι ἐ-γὼ τοῦ-τον τὸν γλυ-κύ-τα-το λό-γο, νὰ φρον-τί-ζου-με καὶ γιὰ τοὺς ἀ-δελ-φούς μας, μ' ἔ-τρω-γε ἐ-κεῖ-νος ὁ λό-γος μέ-σα στὴν καρ-διὰ τό-σους χρό-νους, ὡ-σὰν τὸ σκου-λή-κι ὅ-που τρώ-γει τὸ ξύ-λο, τί νὰ κά-νω κι ἐ-γὼ στο-χα-ζό-με-νος στὴν ἀ-μά-θειά μου.

Ἰ-συμ-βου-λεύ-θη-κα τοὺς πνευ-μα-τι-κούς μου πα-τέ-ρες, ἀρ-χι-ε-ρεῖς, πα-τρι-άρ-χες, τοὺς φα-νέ-ρω-σα τὸν λο-γι-σμό μου, ἀ-νί-σως καὶ εἶ-ναι θε-ά-ρε-στο τέ-τοι-ο ἔρ-γο, καὶ ὅ-λοι μὲ πα-ρε-κί-νη-σαν νὰ τὸ κά-μω. Καὶ μά-λι-στα πα-ρα-κι-νού-με-νος ἀ-πὸ τὸν Πα-να-γι-ώ-τα-το κύ-ριο Σω-φρό-νιο, τὸν Πα-τρι-άρ-χη - νὰ ἔ-χου-με τὴν εὐ-χή του - ἄ-φη-σα τὴ δι-κὴ μου προ-κο-πή, τὸ δι-κό μου κα-λό, κι ἐ-βγή-κα νὰ περ-πα-τῶ ἀ-πὸ τό-πο σὲ τό-πο καὶ δι-δά-σκω τοὺς ἀ-δελ-φούς μου.

Δὲν μπο-ρεῖ ὁ κα-λό-γε-ρος νὰ σω-θεῖ, πα-ρὰ μα-κριὰ ἂν φεύ-γει ἀ-πὸ τὸν κό-σμο. Μὰ ἐ-πει-δὴ τὸ γέ-νος μας ἔ-πε-σε σὲ ἀ-μά-θεια, εἶ-πα: ἄς χά-σει ὁ Χρι-στός ἐ-μέ-να, ἔ-να πρό-βα-το, καὶ ἄς κερ-δί-σει τὰ ἄλ-λα. Ἴ-σως ἢ εὐ-σπλα-χνί-α τοῦ Θε-οῦ καὶ ἢ εὐ-χί-ας σου σῶ-σει καὶ μέ-να.

Μι-λοῦ-σε ζε-στά, ἀ-πλά, τα-πει-νά. Οἱ φτω-χοὶ ἄν-θρω-ποι τὸν ἄ-κου-γαν συ-νε-παρ-μέ-νοι. Ἄ-νά-με-σά τους βλέ-πει κά-ποι-α στιγ-μὴ ὁ ἅ-γιος νὰ στέ-κουν

δυ-ὸ ἄρ-μα-τω-μέ-νοι. Ἦ-ταν παλ-λη-κά-ρια τῆς κλε-φτου-ριᾶς, μὰ εἶ-χαν σπεί-ρει φό-βο καὶ τρό-μο στοὺς Χρι-στια-νοὺς μὲ τὰ ἐγ-κλή-μα-τά τους.

- Ἔ, σεῖς! τοὺς φω-νά-ζει. Θ' ἀ-νοί-ξε-τε πα-ρά-δει-σο, νο-μί-ζε-τε, μ' αὐ-τά σας τὰ χά-λια;

- Ναί, μὲ τ' ἀ-ση-μο-χάν-τζα-ρά μας! εἶ-παν αὐ-τοί, ἂν μὲ τὸ κα-λὸ δὲν μᾶς ἀ-νοί-ξουν. Μὲ τὸ ἔ-τσι θέ-λω θὰ μποῦ-με! Τί μπο-ρεῖ νὰ μᾶς κά-μουν;

- Πιά-στε τ' ἀ-ση-μό-πλε-χτα κουμ-πιὰ τῶν γε-λε-κι-ῶν σας καὶ σφί-χτε τα! τοὺς λέ-ει.

Ἄ-πὸ πε-ρι-έρ-γεια ἔ-πια-σαν οἱ κλέ-φτες τὰ κουμ-πιὰ τους καὶ τὰ ἴ-σφι-ξαν ἀ-νά-με-σα στὰ δά-χτυ-λά τους. Καὶ μὲ μιᾶς, ἔ-τρε-ξε αἶ-μα ποὺ πή-γαι-νε τσαμ-πού-να! Τοὺς κα-τα-λέ-ρω-σε τὸ αἶ-μα τοὺς κλέ-φτες.

- Ἔ, καὶ θαρ-ρεῖ-τε πῶς τὰ αἶ-μα-τα αὐ-τὰ τῶν Χρι-στια-νῶν ποὺ σφά-ξα-τε, θὰ σᾶς ἀ-φή-σουν νὰ μπεῖ-τε στὸν πα-ρά-δει-σο; Δὲν τὸ πο-λυ-πι-στεύ-ω!

Σὰν εἶ-δαν τὸ θά-μα οἱ κλέ-φτες τὰ ἴ-χα-σαν. Ἦ σκλη-ρὴ καρ-διά τους μα-λά-κω-σε. Με-τά-νι-ω-σαν, φό-ρε-σαν γυ-ναι-κεῖ-α σεγ-κού-νια, δεῖγ-μα τῆς με-τά-νοι-ας τους, κι ἀ-κο-λού-θη-σαν τὸν ἄ-γιο κα-τα-πό-δι.

- Ἄ-νί-σως καὶ θέ-λου-με νὰ πε-ρά-σου-με κι ἐ-δῶ κα-λά, νὰ πη-γαί-νου-με καὶ στὸν πα-ρά-δει-σο, συ-νέ-χι-σε ὁ ἄ-γιος, πρέ-πει νὰ ἔ-χου-με δύ-ο ἀ-γά-πες: ἀ-γά-πη στὸν Θε-ὸ μας καὶ στοὺς ἀ-δελ-φούς μας. Κα-λό-τυ-χος ἐ-κεῖ-νος ὁ ἄν-θρω-πος ποὺ ἀ-ξι-ώ-θη-κε καὶ ἔ-λα-βε στὴν καρ-διά του αὐ-τὲς τὶς δύ-ο ἀ-γά-πες.

Τὸ βλέμ-μα του ἀγ-κά-λια-ζε ἔ-ναν-ἔ-ναν τους φτω-χοὺς ἀν-θρώ-πους ποὺ κρέ-μον-ταν ἀ-πὸ τὰ χεῖ-λη του. Μιὰ βα-θειὰ ἀ-γά-πη ἀ-νά-βλυ-ζε ἀ-π' τὴν καρ-διά του γιὰ ὅ-λα τὰ πρό-βα-τα τῆς μάν-δρας τοῦ Χρι-στοῦ. Μὲ τέ-χνη τοὺς αἰχ-μα-λώ-τι-ζε καὶ ξε-κλεί-δω-νε τὶς πόρ-τες τῆς καρ-διᾶς τους.

- Ἐ-σεῖς, Χρι-στια-νοί μου, πῶς πη-γαί-νε-τε ἐ-δῶ; Ἔ-χε-τε ἀ-γά-πη ἀ-νά-με-σά σας; Εἶ-ναι ἐ-δῶ κα-νέ-νας ποὺ νὰ ἴ-χει αὐ-τὴ τὴν ἀ-γά-πη στοὺς ἀ-δελ-φούς του; Ἄς ση-κω-θεῖ ἐ-πά-νω νὰ μοῦ τὸ πεῖ, νὰ τὸν εὐ-χη-θῶ κι ἐ-γώ, νὰ βά-λω καὶ ὅ-λους τοὺς Χρι-στια-νοὺς νὰ τὸν συγ-χω-ρή-σουν, νὰ λά-βει μί-α συγ-χώ-ρη-ση, ποὺ νὰ ἴ-δι-νε χι-λιά-δες φλου-ριὰ δὲν θὰ τὴν εὐ-ρι-σκε.

- Ἐ-γώ, ἄ-γι-ε τοῦ Θε-οῦ, ἀ-γα-πῶ τὸν Θε-ὸ καὶ τοὺς ἀ-δελ-φούς μου.

- Κα-λά, παι-δί μου, ἔ-χε τὴν εὐ-χή μου. Πῶς σὲ λέ-νε στ' ὄ-νο-μά σου;
  - Κώ-στα.
  - Τί τέ-χνη κά-νεις;
  - Πρό-βα-τα φυ-λά-γω.
  - Τὸ τυ-ρί, ὅ-ταν τὸ πω-λεῖς, τὸ ζυ-γιά-ζεις;
  - Τὸ ζυ-γιά-ζω.
  - Ἐ-σύ, παι-δί μου, ἔ-μα-θες νὰ ζυ-γιά-ζεις τὸ τυ-ρὶ κι ἐ-γὼ νὰ ζυ-γιά-ζω τὴν ἀ-γά-πη. Τώ-ρα νὰ ζυ-γιά-σω κι ἐ-γὼ τὴν ἀ-γά-πη σου κι ἂν εἶ-ναι σω-στή, τό-τε νὰ σὲ εὐ-χη-θῶ κι ἐ-γὼ, νὰ βά-λω καὶ ὄ-λους νὰ σὲ συγ-χω-ρή-σουν. Πῶς νὰ σὲ κα-τα-λά-βω, παι-δί μου, ἂν ἀ-γα-πᾶς τοὺς ἀ-δελ-φούς σου; Τὸ ἀ-γα-πᾶς ἐ-κεῖ-νο τὸ φτω-χὸ παι-δί;
  - Τὸ ἀ-γα-πῶ.
  - Ἄν τὸ ἀ-γα-ποῦ-σες, θὰ τοῦ ἔ-παιρ-νες ἔ-να που-κά-μι-σο ποὺ εἶ-ναι γυ-μνό, νὰ πα-ρα-κα-λεῖ καὶ κεῖ-νο γιὰ τὴν ψυ-χή σου. Τό-τε θὰ ἔ-ναι ἀ-λη-θι-νὴ ἢ ἀ-γά-πη, ἐ-νῶ τώ-ρα εἶ-ναι ψεύ-τι-κη. Τώ-ρα σὰν θέ-λεις νὰ κά-μεις τὴν ἀ-γά-πη μά-λα-μα, πά-ρε καὶ ἔν-δυ-σε τὰ φτω-χὰ παι-διὰ καὶ τό-τε νὰ βά-λω νὰ σὲ συγ-χω-ρή-σουν. Τὸ κά-μνεις τοῦ-το;
  - Τὸ κά-μνω.
  - Χρι-στια-νοί μου, ὁ Κώ-στας κα-τά-λα-βε πῶς ἡ ἀ-γά-πη ποὺ εἶ-χε ὡς τώ-ρα ἦ-ταν ψεύ-τι-κη καὶ θέ-λει νὰ τὴν κά-μει μά-λα-μα, νὰ ἐν-δύ-σει τὰ φτω-χὰ παι-διὰ. Ἐ-πει-δὴ καὶ τὸν παι-δέ-ψα-με, σᾶς πα-ρα-κα-λῶ νὰ πεῖ-τε γιὰ τὸν κύρ-Κώ-στα τρεῖς φο-ρές: ὁ Θε-ὸς νὰ τὸν συγ-χω-ρή-σει καὶ νὰ τὸν ἐ-λε-ή-σει.
- Ὁ-λό-κλη-ρο τὸ χω-ριὸ μα-ζε-μέ-νο στὴν πλα-τεί-α ἄ-κου-γε τὸν ἄ-γιο νὰ μι-λά-ει ἀ-δι-ά-κο-πα. Τὰ παι-διὰ ξυ-πό-λη-τα καὶ μι-σό-γυ-μνα ἔ-παι-ζαν πα-ρα-πέ-ρα, σκορ-πι-σμέ-να στὸ φυ-σι-κὸ πλά-τω-μα τῆς πλα-γιάς. Ὁ ἄ-γιος στα-μά-τη-σε γιὰ λί-γο κι ἔ-μει-νε νὰ τὰ κοι-τά-ζει στο-χα-στι-κός. Ξα-να-γυρ-νών-τας στοὺς ἀ-κρο-α-τές του βάλ-θη-κε νὰ τοὺς μι-λά-ει γι' αὐ-τά.
- Ὅ-ταν βα-πτί-ζε-τε τὰ παι-διὰ σας, νὰ τὰ βγά-νε-τε στὸ ὄ-νο-μα τῶν ἀ-γί-ων, ποὺ ἔ-χου-νε νό-η-μα. Μα-ρί-α θὰ πεῖ κυ-ρί-α, γιὰ-τὶ ἡ Θε-ο-τό-κος ἔ-μελ-λε νὰ γί-νει βα-σί-λισ-σα τοῦ οὐ-ρα-νοῦ καὶ τῆς γῆς. Νι-κό-λα-ος λέ-γε-ται ἐ-κεῖ-νος ποὺ νί-κη-σε τοὺς λα-οὺς, τοὺς δαί-μο-νες, τὰ πά-θη. Γε-ώρ-γιος λέ-γε-ται

γε-ωρ-γη-μέ-νο φυ-τό, στο-λι-σμέ-νο μέ καρ-πούς, μέ ά-ρε-τές χρι-στι-α-νι-κές. Πα-ρα-σκευ-ή λέ-γε-ται έ-κεί-νη που έ-τοι-μά-σθη-κε για τον Χρι-στό.

Νά κά-μεις μιά ει-κό-να του Χρι-στού, τής Πα-να-γί-ας, του Προ-δρο-μου, νά έ-χεις και τον ά-γιο του παι-διοϋ σου. Καί ό-ταν τὸ παι-δί ση-κώ-νε-ται ά-πό τον ύ-πνο και σου γυ-ρεύ-ει ψω-μί, μην του δί-νεις, μό-νο νά πά-ρεις τὸ ψω-μί, νά τὸ βά-λεις έμ-πρὸς στήν ει-κό-να του Χρι-στοϋ και νά του πεις: «Έ-γώ, παι-δί μου, δέν έ-χω ψω-μί. Ο Χρι-στός έ-χει. Σή-κω νά κά-νεις τον σταυ-ρό σου, νά πα-ρα-κα-λέ-σου-με τον ά-γιο σου νά πα-ρα-κα-λέ-σει τον Χρι-στό νά σου τὸ δώ-σει. Καί έ-τσι τὸ παι-δί πα-ρα-κι-νεϊ-ται ά-πό τήν ά-γά-πη του ψω-μιου και εϋ-θυς ό-ταν ξυ-πνᾶ, τον ά-γιο του βλέ-πει. Καί έ-τσι νά συ-νη-θί-ζε-τε τὰ παι-διά σας, νά τὰ παι-δεύ-ε-τε ά-πό μι-κρά, για νά συ-νη-θί-ζουν στον κα-λό δρο-μο.

Ο ά-γιος κον-το-στά-θη-κε, έ-κο-ψε τήν κου-βέν-τα κι έ-ρι-ξε τὸ βλέμ-μα του ξα-νά μα-κριά, στα παι-διά που έ-τρε-χαν και ξε-φώ-νι-ζαν στήν πλα-γιά. Ρώ-τη-σε:

- Έ-χε-τε σχο-λεϊ-ο έ-δῶ στο χω-ριό σας νά δι-α-βά-ζουν τὰ παι-διά;
- Δέν έ-χου-με, ά-γι-ε του Θε-ου.
- Νά μα-ζευ-τει-τε ό-λοι νά κά-με-τε έ-να σχο-λεϊ-ο κα-λό, νά βά-λε-τε και έ-πι-τρό-πους νά τὸ κυ-βερ-νοϋν, νά βά-νουν δι-δά-σκα-λο νά μα-θαί-νουν ό-λα τὰ παι-διά γραμ-μα-τα, πλού-σια και φτω-χά. Για-τι ά-πό τὸ σχο-λεϊ-ο μα-θαί-νου-με τί ει-ναι Θε-ός, τί ει-ναι Ά-γί-α Τρι-άς, τί ει-ναι άγ-γε-λοι, δαί-μο-νες, πα-ρά-δει-σος, κό-λα-ση, ά-ρε-τή, κα-κί-α. Τί ει-ναι ψυ-χή, σῶ-μα κ. λ. π. Για-τι χω-ρις τὸ σχο-λεϊ-ο περ-πα-του-με στο σκο-τος.

Νά σπου-δά-ζε-τε και σεϊς, ά-δελ-φοί μου, νά μα-θαί-νε-τε γραμ-μα-τα ό-σοι μπο-ρει-τε. Κι αν δέν μά-θα-τε οί πα-τέ-ρες, νά σπου-δά-ζε-τε τὰ παι-διά σας, νά μα-θαί-νουν τὰ έλ-λη-νι-κά, για-τι και ή Έκ-κλη-σί-α μας ει-ναι στήν έλ-λη-νι-κή. Κα-λύ-τε-ρα, ά-δελ-φέ μου, νά έ-χε-τε έλ-λη-νι-κὸ σχο-λεϊ-ο στη χώ-ρα σου, πα-ρά νά έ-χεις βρύ-σες και πο-τά-μια. Καί σαν μά-θεις τὸ παι-δί σου γραμ-μα-τα, τό-τε λέ-γε-ται αν-θρω-πος. Τὸ σχο-λεϊ-ο ά-νοί-γει τις εκ-κλη-σί-ες. Τὸ σχο-λεϊ-ο ά-νοί-γει τὰ μο-να-στή-ρια.

Γιὰ τοῦ-το πρέ-πει νὰ στε-ρε-ώ-νε-τε σχο-λεῖ-α ἐλ-λη-νι-κά, νὰ φω-τί-ζον-ται οἱ ἄν-θρω-ποι. Δι-ό-τι δι-α-βά-ζον-τας τὰ ἐλ-λη-νι-κά, τὰ ἡῦ-ρα πῶς λαμ-πρύ-νουν καὶ φω-τί-ζουν τὸν νοῦ τοῦ ἄν-θρώ-που. Τὰ πάν-τα ἀ-πὸ τὸ σχο-λεῖ-ο τὰ μα-θαί-νου-με. Ἡ πί-στη μας δὲν στε-ρε-ώ-θη-κε ἀ-πὸ ἁ-μα-θειῶν ἀ-γί-ους, ἀλ-λὰ ἀ-πὸ σο-φοῦς καὶ πε-παι-δευ-μέ-νους. Λοι-πόν, τέ-κνα μου, πρὸς δι-α-φύ-λα-ξη τῆς πί-στε-ως καὶ γιὰ τὴν ἐ-λευ-θε-ρί-α τῆς πα-τρι-δας, φρον-τί-σα-τε νὰ συ-στή-σε-τε ἀ-νυ-περθέ-τως σχο-λεῖ-ο ἐλ-λη-νι-κό, γιὰ νὰ γνω-ρί-σουν τὰ τέ-κνα σας ὅ-σα ἐ-σεῖς ἀ-γνο-εῖ-τε.

Ἔ-πει-τα στρά-φη-κε στὶς γυ-ναῖ-κες καὶ τὶς πα-ρα-κί-νη-σε νὰ δώ-σουν τὰ χρυ-σα-φι-κά τους καὶ ὅ,τι πο-λύ-τι-μο εἶ-χαν γιὰ τὴν ἴ-δρυ-ση καὶ τὴ λει-τουρ-γί-α τοῦ σχο-λεί-ου. Σα-γη-νευ-μέ-νες ἐ-κεῖ-νες ἀ-πὸ τὴν ἡ-ρε-μη ἀ-κτι-νο-βο-λί-α τοῦ ἀ-γί-ου πρό-σφε-ραν πρό-θυ-μα ὅ,τι εἶ-χαν.

Ὁ ἁ-γιος τοὺς μί-λη-σε γιὰ αρ-κε-τὴ ὥ-ρα ἀ-κό-μα. Τὸ χω-ριὸ εἶ-χε χρό-νια νὰ δεῖ πα-πᾶ καὶ νὰ λει-τουρ-γη-θεῖ. Οἱ ἄν-θρω-ποι ἦ-ταν σὲ βα-θειὰ ἀ-γνοι-α. Τὰ παι-διὰ εἶ-χαν με-γα-λώ-σει ἀ-βά-πτι-στα. Τοὺς δί-δα-ξε γιὰ τὴν με-τά-νοι-α, τὴν ἐ-ξο-μο-λό-γη-ση, τὸ βά-πτι-σμα.

- Τέσ-σε-ρα εἶ-ναι τὰ γι-α-τρι-κά σου γιὰ νὰ σω-θεῖς. Τὸ πρῶ-το εἶ-ναι νὰ συγ-χω-ρή-σεις τοὺς ἐ-χθρούς σου. Τὸ δεύ-τε-ρο νὰ ἐ-ξο-μο-λο-γεῖ-σαι κα-θα-ρά. Τὸ τρί-το νὰ κα-τη-γο-ρεῖ-τε γιὰ τὶς ἀ-μαρ-τί-ες σας τὸν ἐ-αυ-τό σας καὶ ὅ-χι ἄλ-λον. Τὸ τέ-ταρ-το νὰ ἀ-πο-φα-σί-ζε-τε νὰ μὴν ἀ-μαρ-τή-σε-τε πλέ-ον. Καί, ἂν μπο-ρεῖ-τε, νὰ ἐ-ξο-μο-λο-γεῖ-σθε κά-θε μέ-ρα. Κι ἂν ὅ-χι, ἄς εἶ-ναι μιὰ φο-ρὰ τὴν ἐ-βδο-μά-δα ἢ μιὰ φο-ρὰ τὸν μή-να ἢ τὸ λι-γό-τε-ρο τέσ-σε-ρις φο-ρὲς τὸν χρό-νο.

Καὶ νὰ συ-νη-θί-ζε-τε τὰ τέ-κνα σας ἀ-πὸ μι-κρὰ στὸν κα-λὸ δρό-μο, νὰ ἐ-ξο-μο-λο-γοῦν-ται. Ἀ-βά-πτι-στος καὶ ἀ-νε-ξο-μο-λό-γη-τος ἄν-θρω-πος εἶ-ναι ἀ-δύ-να-τον νὰ σω-θεῖ. Κα-λύ-τε-ρα, ἀ-δελ-φέ μου, νὰ θα-να-τώ-σεις ἐ-κα-τὸ ἄν-θρώ-πους βα-πτι-σμέ-νους, πα-ρὰ νὰ ἀ-φή-σεις ἔ-να παι-δὶ ἀ-βά-πτι-στο νὰ πε-θά-νει. Κι ἂν τύ-χει ἀ-νάγ-κη καὶ μέλ-λει νὰ πε-θά-νει τὸ παι-δὶ καὶ δὲν ἐ-πρό-φθα-σε ὁ πα-πᾶς νὰ τὸ βα-πτί-σει, ἄς τὸ βα-πτί-σει ὅ-ποι-ος τύ-χει, ὁ πα-τέ-ρας, ἡ μη-τέ-ρα, ἀ-δελ-φός, γεί-το-νας, μα-μή. Βά-λε ἀρ-κε-τὸ νε-ρὸ καὶ λά-δι, σταύ-ρω-σέ το καὶ βά-πτι-σέ το. Πές: «Βα-πτί-ζε-ται ὁ δοῦ-λος τοῦ Θε-οῦ... εἰς τὸ ὄ-νο-μα τοῦ Πα-τρὸς καὶ τοῦ Υἱ-οῦ καὶ τοῦ Ἁ-γί-ου Πνεύ-μα-τος, ἀ-μήν». Κι ἂν ζή-σει, τε-λει-ώ-νει τὰ ὑ-πό-λοι-πα ὁ πα-πᾶς. Μὰ ἔ-τυ-χε καὶ δὲν ἔ-χεις νε-ρό; Βά-πτι-σέ το στὸν ἀ-έ-ρα καὶ πές τὰ ἴ-δια λό-για.

Ὁ-μοί-ως, ἂν τυ-χὸν μέλ-λει νὰ πε-θά-νει ἔ-νας ἄν-θρω-πος καὶ δὲν ἐ-πρό-φθα-σε ὁ πα-πᾶς νὰ τὸν ἐ-ξο-μο-λο-γή-σει, ἄς ἐ-ξο-μο-λο-γη-θεῖ σὲ ὅ-ποι-ον τύ-χει. Ἔ-χει ἐλ-πί-δα νὰ σω-θεῖ. Ἄν ὅ-μως με-τα-λά-βει ἀ-νε-ξο-μο-λό-γη-τος, δὲν ὠ-φε-λεῖ

τί-πο-τε.

Στὴ συ-νέ-χεια ἡ κου-βέν-τα του γύ-ρι-σε στὴν ἡ-μέ-ρα τῆς Κυ-ρια-κῆς, τὴν ἔ-λε-η-μο-σύ-νη, τὴ νη-στεί-α.

- Ἐ-μεῖς οἱ Χρι-στια-νοὶ πρέ-πει νὰ νη-στεύ-ου-με πάν-το-τε, μὰ πε-ρισ-σό-τε-ρο τὴν Τε-τάρ-τη, για-τὶ που-λή-θη-κε ὁ Κύ-ριος καὶ τὴν Πα-ρα-σκευ-ή, για-τὶ σταυ-ρώ-θη-κε. Ὅ-μοί-ως καὶ τὶς Τεσ-σα-ρα-κο-στές, κα-θὼς ἐ-νο-μο-θέ-τη-σαν οἱ ἄ-γιοι Πα-τέ-ρες νὰ νη-στεύ-ου-με, για νὰ νε-κρώ-νου-με τὰ πά-θη καὶ νὰ τα-πει-νώ-νου-με τὸ σῶ-μα. Ἐ-δῶ πῶς πη-γαί-νε-τε; Φυ-λά-γε-τε τὶς Τεσ-σα-ρα-κο-στές, Χρι-στια-νοὶ μου; Ἄν εἶ-στε Χρι-στια-νοὶ, πρέ-πει νὰ τὶς φυ-λά-γε-τε.

Ἀ-πὸ τὸν Χρι-στὸ μὴ χω-ρί-ζε-σθε καὶ ἀ-πὸ τὴν Ἐκ-κλη-σί-α. Ἀ-κοῦ-τε τὸν ἰ-ε-ρέ-α ποὺ ση-μαί-νει; Εὐ-θὺς νὰ ση-κώ-νε-σθε, νὰ νί-πτε-σθε καὶ νὰ πη-γαί-νε-τε στὴν Ἐκ-κλη-σί-α. Ἡ Ἐκ-κλη-σί-α εἶ-ναι σὰν τὴ μά-να. Ὅ-ταν σφάλ-λει ὁ γιός της, τὸν μα-λώ-νει καὶ πά-λι τὸν ἀ-γα-πᾶ.

Ἀ-κό-μα τὶς Κυ-ρια-κὲς νὰ μὴ δου-λεύ-ε-τε κα-θό-λου. Μή-τε νὰ που-λή-σε-τε, μή-τε νὰ ἀ-γο-ρά-σε-τε. Ἐ-κεῖ-νο τὸ κέρ-δος ποὺ γί-νε-ται τὴν Κυ-ρια-κὴ εἶ-ναι α-φο-ρι-σμέ-νο καὶ κα-τα-ρα-μέ-νο, καὶ βιά-νε-τε φω-τιὰ καὶ κα-τά-ρα στὸ σπί-τι σας καὶ ὄ-χι εὐ-λο-γί-α. Καὶ ἡ σὲ θα-να-τώ-νει ὁ Θε-ὸς πα-ρά-και-ρα, ἡ τὴ γυ-ναί-κα σου, ἡ τὸ παι-δί σου, ἡ τὸ ζῶ-ο σου ψο-φᾶ. Κι ἂν τύ-χει ἀ-νάγ-κη καὶ που-λή-σεις πράγ-μα-τα φα-γώ-σι-μα τὴν Κυ-ρια-κὴ, ἐ-κεῖ-νο τὸ κέρ-δος μὴν τὸ σμί-γεις στὴ σα-κού-λα σου, για-τὶ τὴ μα-γα-ρί-ζει, ἀλ-λὰ δῶ-σε τα ἐ-λε-η-μο-σύ-νη. Οὐ-τε χω-ρά-φι, οὐ-τε ἀμ-πέ-λι νὰ κοι-τά-ζε-τε τὴν Κυ-ρια-κὴ, οὐ-τε νὰ κα-θα-ρί-ζε-τε τὰ ἀ-χού-ρια σας. Μο-νά-χα νὰ δι-α-βά-ζε-τε βι-βλί-α, νὰ μα-θαί-νε-τε τὸ κα-λὸ καὶ τὸ τέ-λος τῆς ζω-ῆς μας, για-τὶ ὄ-λοι θὰ πε-θά-νου-με, κα-θὼς βλέ-που-με κά-θε μέ-ρα.

Καὶ ὅ-σο βιὸς ἔ-χου-με, ἀ-δέλ-φια καὶ ἀ-δελ-φές μου, ἐ-δῶ στὴ γῆ θὰ ἀ-πο-μεί-νει. Μο-νά-χα ὄ-ση ἐ-λε-η-μο-σύ-νη δώ-σα-τε, αὐ-τὸ θὰ ἔ-χε-τε για βο-ή-θεια στὴν ψυ-χή σας. Καὶ ὅ-τι δώ-σα-τε στοὺς φτω-χοὺς για τὴν ἀ-γά-πη τοῦ Θε-οῦ, θὰ λά-βε-τε για τὸ ἔ-να ἐ-κα-τὸ ἀ-πὸ τὸν Χρι-στό. Ἡ ἐ-λε-η-μο-σύ-νη, ἡ ἀ-γά-πη καὶ ἡ νη-στεί-α ἀ-γιά-ζει τὸν ἄν-θρω-πο καὶ ἔ-χει ἀ-γα-θὸ τέ-λος.

Ὁ ἡ-λιος ἀ-νέ-βαι-νε, ἡ ὥ-ρα περ-νοῦ-σε καὶ κα-νέ-νας δὲν ἔ-λε-γε νὰ φύ-γει. Μὰ ἐν-τε-λῶς ξαφ-νι-κά, ἀ-πά-νω ποὺ μι-λοῦ-σε ὁ ἄ-γιος, ἔ-νας θε-ό-ρα-τος βρά-χος ξε-κό-πη-κε ἀ-π' τὴν ἀ-πό-το-μη πλα-γιά καὶ πῆ-ρε νὰ κα-τρα-κυ-λᾶ στὴν κα-τη-φό-ρα. Ὁ κό-σμος ἔν-τρο-μος μὲ δυ-να-τὲς φω-νὲς σκόρ-πι-σε για νὰ γλυ-τώ-σει. Μὰ ὁ ἄ-γιος δὲν τα-ρά-χθη-κε, οὐ-τε κου-νή-θη-κε κα-θό-λου. Σή-κω-σε μό-νο τὸ ρα-βδί του καὶ σταύ-ρω-σε τὸν βρά-χο ποὺ ἔ-πε-φτε. Τὸ θαῦ-μα ἔ-γι-νε. Ὁ

φο-βε-ρὸς βρά-χος κοκ-κά-λω-σε στὴ μέ-ση τῆς πλα-γιᾶς, λὲς καὶ τὸν ἄ-δρα-ξε στι-βα-ρὸ χέ-ρι ἄ-ό-ρα-του κύ-κλω-πα. Οἱ φτω-χοὶ ἄν-θρω-ποι σταυ-ρο-κο-πή-θη-καν κα-τά-πλη-κτοι. Ἐ-νας-ἕ-νας ξα-να-μα-ζεύ-τη-καν κον-τά του.

Ὁ ἄ-γιος ἄ-φη-σε γιὰ λί-γο τὸ βλέμ-μα του νὰ πλα-νη-θεῖ στὶς κο-ρυ-φὲς γύ-ρω του. Ἄ-να-το-λι-κὰ καὶ νό-τια ἄ-πλώ-νον-ταν ἄ-τέ-λει-ω-τες βου-νο-κορ-φὲς τὰ Ἰ-γρα-φα. Συμπαγῆς καὶ χιονόλευκος ὄγκος τὰ Τζουμέρκα ἀπόμακρα, ὄρθωναν μεγαλόπρεπο τὸ ἀνάστημά τους στὸν βορειο-δυτικὸ ὀρίζοντα. Αὐ-θόρ-μη-τα σή-κω-σε τὸ χέ-ρι του καὶ τὰ εὐ-λό-γη-σε.

- Εὐ-λο-γη-μέ-να βου-νά! ἄ-να-φώ-νη-σε. Πό-σα γυ-ναι-κό-παι-δα θὰ σώ-σε-τε, πό-σες ψυ-χὲς, ὅ-ταν ἔλ-θουν τὰ δύ-σκο-λα χρό-νια! Κα-λό-τυ-χοι ἐ-σεῖς ποὺ βρε-θή-κα-τε ἐ-δῶ, πά-νω στὰ ψη-λὰ βου-νά, γιὰ-τί αὐ-τὰ θὰ σᾶς φυ-λά-ξουν ἀ-πὸ πολ-λὰ δει-νά. Θὰ ἄ-κοῦ-τε καὶ δὲν θὰ βλέ-πε-τε τὸν κίν-δυ-νο.

- Θὰ λευ-τε-ρω-θοῦ-με πο-τέ, ἄ-γι-ε τοῦ Θε-οῦ; ρω-τοῦ-σαν μὲ λα-χτά-ρα οἱ σκλά-βοι.

- Αὐ-τὸ μιὰ μέ-ρα θὰ γί-νει ρω-μαί-ι-κο καὶ κα-λό-τυ-χος ὅ-ποι-ος ζή-σει σὲ κεῖ-νο τὸ βα-σί-λει-ο.

- Πό-τε θὰ γί-νει αὐ-τό, ἄ-γι-ε;

- Τὸ πο-θοῦ-με-νο θὰ γί-νει στὴν τρί-τη γε-νιά. Θὰ τὸ ἰ-δοῦν τὰ ἐγ-γό-νια σας. Τὰ βά-σα-να εἶ-ναι πολ-λὰ ἀ-κό-μη. Θυ-μη-θεῖ-τε τὰ λό-για μου. Τοῦ-το σᾶς λέ-γω καὶ σᾶς πα-ραγ-γέλ-λω: κἂν ὁ οὐ-ρα-νὸς νὰ κα-τέ-βει κά-τω, κἂν ἡ γῆ νὰ ἀ-νέ-βει ἐ-πά-νω, κἂν ὁ-λος ὁ κό-σμος νὰ χα-λά-σει, κα-θὼς μέλ-λει νὰ χα-λά-σει, σή-με-ρον, αὐ-ριον, νὰ μὴ σᾶς μέλ-λει τί ἔ-χει νὰ κά-μει ὁ Θε-ός. Τὸ κορ-μί σας ἄς τὸ κά-ψουν, ἄς τὸ τη-γα-νί-σουν, τὰ πράγ-μα-τά σας ἄς τὰ πά-ρουν. Μὴ σᾶς μέλ-λει. Δῶ-στε τα. Δὲν εἶ-ναι δι-κά σας. Ψυ-χὴ καὶ Χρι-στὸς σᾶς χει-ά-ζον-ται. Αὐ-τὰ τὰ δύ-ο ὅ-λος ὁ κό-σμος νὰ πέ-σει, δὲν μπο-ρεῖ νὰ σᾶς τὰ πά-ρει, ἐ-κτὸς καὶ τὰ δώ-σε-τε μὲ τὸ θέ-λη-μά σας. Αὐ-τὰ τὰ δύ-ο νὰ τὰ φυ-λά-γε-τε, νὰ μὴν τὰ χά-σε-τε.

Ἐ-ως ὅ-του κλεί-σει ἡ πλη-γὴ αὐ-τῆ τοῦ πλά-τα-νου, συ-νέ-χι-σε δεί-χνον-τας τὸ δέν-τρο ποὺ σκί-α-ζε τὴν πλα-τεῖ-α, τὸ χω-ριό σας θὰ ἴ-ναι σκλα-βω-μέ-νο καὶ δυ-στυ-χι-σμέ-νο.

Ὅ-ταν πέ-σουν δυ-ὸ πα-σχα-λι-ὲς μα-ζί, θὰ ἔρ-θει τὸ πο-θοῦ-με-νο.

Ὅ-ταν δεῖ-τε τὸ χι-λι-άρ-με-νο στὰ ἐλ-λη-νι-κὰ νε-ρά, τό-τε θὰ λυ-θεῖ τὸ ζή-τη-μα τῆς Πό-λης.

Οἱ ἀν-τί-χρι-στοι (=οἱ Τοῦρ-κοι) θὰ φύ-γουν, ἀλ-λὰ θὰ ἴ-ρθουν πά-λι καὶ θὰ φθά-σουν

ὥς τὰ Ἐ-ξα-μί-λια. Ἦ-πει-τα θὰ τοὺς κυ-νη-γή-σε-τε ἕ-ως τὴν Κόκ-κι-νη Μη-λιά. Ἄ-πὸ τοὺς Τούρ-κους τὸ ἕ-να τρί-το θὰ σκο-τω-θεῖ, τὸ ἄλ-λο τρί-το θὰ βα-πτι-σθεῖ καὶ μο-νά-χα τὸ ἕ-να τρί-το θὰ πά-ει στὴν Κόκ-κι-νη Μη-λιά.

Θὰ ἔρ-θει και-ρὸς ποὺ οἱ Ρω-μιοὶ θὰ τρώ-γον-ται με-τα-ξύ τους. Ἐ-γὼ συ-στή-νω ὁ-μό-νοι-α καὶ ἀ-γά-πη.

Τὰ λό-για του φω-τι-σμέ-να, προ-φη-τι-κά, ἔ-ρι-χναν στά-λα-στά-λα τὴν ἐλ-πί-δα στὶς τυ-ρα-γνι-σμέ-νες ψυ-χὲς τῶν σκλά-βων. Θέ-ρι-ευ-αν τὴ λα-χτά-ρα τους, δυ-νά-μω-ναν τὴν ὑ-πο-μο-νή τους. Ὅ-ταν τε-λεί-ω-σε, φώ-να-ξε τοὺς ἰ-ε-ρεῖς ποὺ τὸν συ-νό-δευ-αν νὰ ση-κω-θοῦν. Σκορ-πί-στη-καν μέ-σα στὸ πλῆ-θος γιὰ νὰ ἐ-ξο-μο-λο-γη-θοῦν ὅ-σοι ἤ-θε-λαν. Τέ-λε-σαν Εὐ-χέ-λαι-ο καὶ πέ-ρα-σαν ὅ-λοι οἱ Χρι-στια-νοὶ νὰ χρι-σθοῦν. Βά-πτι-σαν ὅ-λα τὰ παι-διὰ ποὺ ἦ-ταν ἀ-βά-πτι-στα.

Ὁ ἡ-λιος ἔ-γερ-νε, ὅ-ταν τέ-λει-ω-σαν ὅ-λα αὐ-τά. Ὁ ἅ-γιος ἦ-ταν κα-τά-κο-πος. Τὸν πῆ-ραν σ' ἕ-να σπί-τι νὰ τὸν φι-λο-ξε-νή-σουν. Ἡ νοι-κο-κυ-ρὰ ἔ-φε-ρε μιὰ κα-θα-ρὴ ἀλ-λα-ξιὰ τοῦ ἄν-τρα της καὶ ζή-τη-σε δι-α-κρι-τι-κὰ ἀ-π' τὸν ἅ-γιο νὰ τοῦ πλύ-νει τὸ που-κά-μι-σο. Τὸ ἔ-πλυ-νε εὐ-λα-βι-κὰ καὶ ὕ-στε-ρα ζή-τη-σε νὰ τὸ κρα-τή-σει. Γιὰ εὐ-λο-γί-α τοῦ σπι-τι-κοῦ της καὶ ὄ-λου τοῦ χω-ριοῦ. Γιὰ ἰ-ε-ρὸ κει-μή-λιο. Ὁ ἅ-γιος δὲν ἀρ-νή-θη-κε.

Πρω-ὶ-πρω-ὶ τοὺς ξύ-πνη-σε ἢ καμ-πά-να. Οἱ πλα-γι-ἔς καὶ τὰ φα-ράγ-για ἀν-τι-λά-λη-σαν. Χρό-νια εἶ-χα-νε ν' ἀ-κού-σουν τὸ χαρμό-συ-νο, γλυ-κό της κε-λά-δη-μα. Εἶ-χαν κα-ταν-τή-σει ἀ-λι-βά-νι-στοι. Μιὰ με-λαγ-χο-λι-κὴ σι-γὴ σκέ-πα-ζε τὰ πάν-τα, ἀ-πὸ τό-τε ποὺ ἔ-μει-ναν χω-ρὶς πα-πᾶ. Οἱ Χρι-στια-νοὶ νη-στε-μέ-νοι κι ἐ-ξο-μο-λο-γη-μέ-νοι λει-τουργή-θη-καν καὶ με-τά-λα-βαν. Τὰ νε-ο-φώ-τι-στα παι-διὰ κρα-τοῦ-σαν λαμ-πά-δες ἀ-ναμ-μέ-νες. Ὁ ἅ-γιος εἶ-πε καὶ μοί-ρα-σαν σ' ὅ-λους κε-ριά, ἀ-πὸ αὐ-τὰ ποὺ κου-βα-λοῦ-σε ἢ συ-νο-δεί-α του. Τ' ἅ-να-ψαν ὅ-λα καὶ ἠ τα-πει-νὴ τους ἐκ-κλη-σιὰ ἀ-στρα-πο-βό-λη-σε. Πλημμυρισμένες ἀπὸ χαρὰ οἱ καρδιές τους, ἀλάφρωσαν λίγο ἀπ' τὸ πλάκωμα τῆς σκλαβιάς. Τοὺς φά-νη-κε σὰν νὰ ἔ-χαν Λαμ-πρή.

Ἦ-θε-λαν νὰ τὸν κρα-τή-σουν ἀ-κό-μα, μὰ ὁ ἅ-γιος βι-α-ζό-ταν. Εἶ-χε νὰ πε-ρά-σει ἀ-μέ-τρη-τους τό-πους καὶ χω-ριά. Παν-τοῦ τὸν πε-ρί-με-ναν. Μὲ δά-κρυ-α στὰ μά-τια τὸν ξε-προ-βό-δι-σαν. Ἦ-φε-ραν ἕ-να μου-λά-ρι γιὰ νὰ τὸν κα-τε-βά-σουν ἀ-πὸ τ' ἅ-γρια μο-νο-πά-τια. Εἶ-παν στὸ παι-δὶ ποὺ τρα-βοῦ-σε τὸ σχοι-νί, ἂν συμ-βεῖ τί-πο-τε κά-τω στὶς κα-κο-το-πι-ές, νὰ τρέ-ξει ψη-λὰ στὴν ἀ-πέ-ναν-τι ρά-χη καὶ νὰ φω-νά-ξει. Ὁ ἅ-γιος χα-μο-γέ-λα-σε.

- Θὰ ἴ-ρθει και-ρὸς, τοὺς εἶ-πε, ποὺ οἱ ἄν-θρω-ποι θὰ μι-λοῦν ἀ-πὸ ἕ-να μα-κρι-νὸ μέ-ρος σὲ ἄλ-λο, σὰν νὰ βρί-σκον-ται σὲ πλα-γι-νὰ δω-μά-τια. Δὲν θὰ τα-ξι-δεύ-ε-τε

πιὰ μὲ τὰ ζῶ-α. Θὰ δεῖ-τε στὸν κάμ-πο ἄ-μά-ξι χω-ρίς ἄ-λο-γα νὰ τρέ-χει γρη-γο-ρώ-τε-ρα ἄ-π' τὸν λα-γό. Θὰ βγοῦν πράγ-μα-τα ἄ-π' τὰ σχο-λεῖ-α, ποὺ ὁ νοῦς σας δὲν τὰ φαν-τά-ζε-ται. Ὅ-μως ἄ-π' τοὺς δι-α-βα-σμέ-νους θὰ ῥθει καὶ με-γά-λο κα-κό. Θὰ δεῖ-τε νὰ πε-τᾶ-νε ἄν-θρω-ποι στὸν οὐ-ρα-νὸ σὰν μαυ-ρο-πού-λια καὶ νὰ ρί-χνουν φω-τιὰ στὸν κό-σμο.

Οἱ ἄ-πλο-ῖ-κοὶ ἄν-θρω-ποι δὲν μπο-ροῦ-σαν νὰ κα-τα-λά-βουν τὰ προ-φη-τι-κά του λό-για, μὰ τὰ φύ-λα-ξαν εὐ-λα-βι-κὰ στὴν καρ-διά τους. Θὰ τὰ ζοῦ-σαν καὶ θὰ τὰ κα-τα-λά-βαι-ναν κα-λὰ οἱ κα-το-πι-νὲς γε-νι-ές.

Ὁ ἄ-γιος τοὺς εὐ-λό-γη-σε, χαι-ρέ-τη-σε καὶ ἔ-φυ-γε. Ὁ δρό-μος του ἦ-ταν μα-κρὺς. Εἶ-χε νὰ ὀρ-γώ-σει ἄ-π' ἄ-κρη σ' ἄ-κρη τὴν Ἑλ-λά-δα, γιὰ νὰ ξα-να-στυ-λώ-σει τὸ ἄ-φα-νι-σμέ-νο του γέ-νος. Γιὰ εἶ-κο-σι ὀ-λό-κλη-ρα χρό-νια ἔ-τρε-χε. Καὶ τὰ κα-τά-φε-ρε.

«Ἐ-κα-τά-στη-σε σχο-λεῖ-α παν-τα-χοῦ, τό-σον ἐλ-λη-νι-κὰ (γυ-μνά-σια-λύ-κεια), ὅ-σον καὶ κοι-νὰ (δη-μο-τι-κά), διὰ νὰ πη-γαί-νουν τὰ παι-δί-α καὶ νὰ μα-θαί-νουν δω-ρε-ὰν τὰ ἰ-ε-ρὰ γράμ-μα-τα. Ἐ-κα-τά-πει-σε τοὺς πλου-σί-ους καὶ ἠ-γό-ρα-σαν ὑ-πὲρ τὰς τέσ-σα-ρας χι-λιά-δας κο-λυμ-βή-θρας με-γά-λας χαλ-κω-μα-τέ-νιας, πρὸς δώ-δε-κα γρό-σια τὴν κα-θε-μί-αν, διὰ νὰ βα-πτί-ζων-ται κα-θὼς πρέ-πει τὰ παι-δί-α τῶν Χρι-στια-νῶν. Βι-βλί-α ἐ-μοί-ρα-ζε χά-ρι-σμα εἰς ἐ-κεί-νους ὅ-που ἦ-ξευ-ραν γράμ-μα-τα.

Κομ-βο-σχοί-νια καὶ σταυ-ρού-δια ἐ-μοί-ρα-ζεν (ὑ-πὲρ τὰς πεν-τα-κο-σί-ας χι-λιά-δας) εἰς τὸν κοι-νὸν λα-όν, διὰ νὰ συγ-χω-ροῦν τοὺς ἄ-γο-ρά-ζον-τας. Εἶ-χε τεσ-σα-ρά-κον-τα ἢ πεν-τή-κον-τα ἰ-ε-ρεῖς ὅ-που τὸν ἠ-κο-λού-θουν, καὶ ὅ-ταν ἔ-μελ-λε νὰ ὑ-πά-γη ἄ-πὸ μί-αν χώ-ραν εἰς ἄλ-λην, ἐ-πα-ράγ-γελ-λε εἰς τοὺς Χρι-στια-νοὺς νὰ ἐ-ξο-μο-λο-γη-θοῦν, νὰ νη-στεύ-σουν καὶ νὰ κά-μουν ἄ-γρυ-πνί-αν.

Μοι-ρά-ζον-τας εἰς ὅ-λους κη-ρί-α δω-ρε-ὰν, ἔ-βαλ-λε τοὺς ἰ-ε-ρεῖς καὶ ἐ-δι-ά-βα-ζαν τὸ ἄ-γιον Εὐ-χέ-λαι-ον καὶ ἐ-χρί-ον-το ὅ-λοι οἱ Χρι-στια-νοί. Ἐ-πει-δὴ τὸν ἠ-κο-λού-θει λα-ὸς πο-λύς, δύο-ο καὶ τρεῖς χι-λιά-δες, ἐ-πρό-στα-ζεν ἄ-πὸ τὸ ἐ-σπέ-ρας καὶ ἐ-τοί-μα-ζαν σακ-κί-α πολ-λὰ ψω-μὶ καὶ κα-ζά-νι σι-τά-ρι βρα-σμέ-νον, καὶ οὐ-τως ἔ-παιρ-ναν ὅ-λοι ἄ-πὸ ἐ-κεί-να καὶ ἐ-συγ-χώ-ρουν ζῶν-τας καὶ τε-θνε-ῶ-τας».

Ὁ ἄ-γιος Κο-σμάς ὁ Αἰ-τω-λὸς πέ-θα-νε μαρ-τυ-ρι-κά, μὲ ἄ-παγ-χο-νι-σμό, στὶς 24 Αὐ-γού-στου 1779, ἡ-μέ-ρα Σάβ-βα-το, στὰ χώ-μα-τα τῆς Βο-ρεί-ου Ἡ-πέι-ρου. Ἡ φω-τι-σμέ-νη του μορ-φὴ ἔ-μει-νε βα-θιὰ χα-ραγ-μέ-νη στὴ μνή-μη τοῦ λα-οῦ μας. Ἔ-γι-νε δά-σκα-λος καὶ ὀ-δη-γὸς τοῦ γέ-νους μας. Ἄς κα-θο-δη-γεῖ καὶ ἐ-μᾶς στοὺς δύ-σκο-λους και-ρούς μας, νὰ εἶμα-στε ἄ-ξιοι τῆς ἐ-λευ-θε-ρί-ας ποὺ θέ-λη-σε νὰ

μᾶς χα-ρί-σει.

Νὰ ἔ-χου-με τὴν εὐ-χή του!

Πηγή: agioritikesmnimes.blogspot.gr